

Innst. 498 S

(2012–2013)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:115 S (2012–2013)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Henning Skumsvoll, Kjell Ingolf Ropstad og Borghild Tenden om å gi berørte lokalsamfunn en større andel av verdiskapingen fra vindkraftproduksjon

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg som skal utrede hvordan de skatte- og konsesjonsmessige rammebetingelser for vindkraftproduksjon kan utformes slik at berørte lokalsamfunn sikres en andel av grunnrenten fra vindkraftproduksjon og kompensasjon for lokale miljøulemper.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Bendiks H. Arnesen, Irene Johansen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Sund, fra Fremskrittspartiet, Per-Willy Amundsen, Oskar J. Grimstad og Henning Skumsvoll, fra Høyre, Nikolai Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, vil peke på at det er et mål å få bygd ut mer fornybar energi i Norge, og at dette inkluderer vindkraft. Det er mange søknader til behandling i

Norges vassdrags- og energidirektorat. Komiteen mener derfor at det både er viktig å ha forutsigbare rammebetingelser og at den samlede skattebelastningen ikke må bli så høy at samfunnsøkonomisk gode prosjekter skrinlegges.

Komiteen vil peke på at kommuner som har innført eiendomsskatt på verker og bruk, vil få skatteinntekter fra vindkraftutbygging.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at mange vindkraftutbyggere i tillegg inngår frivillige avtaler med kommunene der utbyggingen skal foregå.

Flertallet vil videre peke på at Stortinget har vedtatt at inntektene fra selskapsskatt hverken helt eller delvis skal tilfalle den enkelte kommune. Flertallet vil understreke at selskapsskatten er lite forutsigbar og vil gi kommunene ustabile inntekter. Da selskapsskatten ble fjernet fra kommunene, ble de kompensert med økt andel av inntektene fra personlige skatteyttere.

Flertallet peker videre på at en eventuell nedsettelse av et utvalg ville signalisert omfattende endringer av rammebetingelsene og lønnsomheten i vindkraftbransjen. Dette ville kunne få mange utbyggere til å avvente innstilling og påfølgende politisk behandling av eventuelle forslag, og på den måten miste verdifull tid i en viktig fase for utbygging av ny energi, særlig med tanke på tidskriske ordninger som det grønne sertifikatmarkedet. En slik utvikling vil etter flertallets syn være uheldig.

Komiteen vil peke på at den fornybare energiproduksjonen i Norge i all hovedsak kommer fra vannkraft. Dette medfører at den nasjonale energiforsyningen er sårbar hvis det oppstår lengre perioder

med lite nedbør i kombinasjon med lave temperaturer.

Komiteen viser til at fornybar energiproduksjon basert på vindkraft vil representere en verdi for samfunnet i økt forsyningssikkerhet. Videre bidrar denne produksjonsøkningen til at Norge innfrir våre fornybarforpliktelser i henhold til EUs fornybardirektiv om 67,5 pst. fornybarandel innen 2020, og målsettingene i elsertifikatordningen med Sverige, som skal stimulere frem til sammen 26,4 TWh ny fornybar energiproduksjon i begge landene innen utgangen av 2020.

Komiteen vil videre understreke betydningen av at investeringer i vindkraftanlegg har lokale ringvirkninger både i form av oppdrag til leverandørindustri under utbygging og senere vedlikeholdsarbeid. En forutsetning for etablering av vindkraft er at lokalsamfunnene stiller seg positive til denne type energiproduksjon. For lokalsamfunnene er fremtidige inntekter til kommunene et viktig element i en totalvurdering av hvordan kommunens arealer skal benyttes.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti vil påpeke at det skjer en kontinuerlig teknologiutvikling og kostnadsutvikling innenfor vindkraft. Trenden går i retning av at vindmøllene får økt produksjonskapasitet og at enkelte av investeringskostnadene reduseres. Dette innebærer sannsynligvis at grunnlaget for økt lønnsomhet er til stede på sikt, selv om dagens situasjon er at vindkraftprosjekter i all hovedsak trenger subsidier for å bli realisert. Det kan i dagens situasjon synes noe kunstig å sammenligne vannkraft og vindkraft i forhold til lønnsomhet og en ekstremt høy avkastning som grunnlag for en grunnrentedebatt, men disse medlemmer mener at det allikevel vil være viktig å legge forutsigbare rammer for både kommuner og utbyggere som tar høyde for ulike fremtidsscenarioer i med hensyn til avkastning. Eventuelle overskuddsbaserte skatteordninger vil først inntreffe på det tidspunkt det er et overskudd å beskatte.

Disse medlemmer ønsker at det skal lønne seg for kommunene å legge til rette for næringsutvikling og fornybar energiproduksjon, og mener at det er

naturlig at lokalsamfunnene får en andel av den verdiskapingen som skjer lokalt. Disse medlemmer mener at det bør nedsettes et ekspertutvalg med mandat om å utrede et rammeverk for vindkraftproduksjon, som sikrer de berørte kommunene inntekt fra den lokale produksjonen. Disse medlemmer vil understreke betydningen av at dette regelverket ikke medfører en økt økonomisk belastning for utbyggerne av vindkraft.

Disse medlemmer tar derfor opp forslaget i Dokument 8:115 S (2012–2013).

Disse medlemmer vil understreke at en utredning av et regelverk som sikrer de berørte vertskommunene en inntekt fra den lokale vindkraftproduksjonen og kompensasjon for miljøulemper, skal handle om fordelingen av skattene, ikke om økte skatter.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen nedsette et utvalg som skal utrede hvordan de skatte- og konsesjonsmessige rammebetingelser for vindkraftproduksjon kan utformes slik at berørte lokalsamfunn sikres en andel av grunnrenten fra vindkraftproduksjon og kompensasjon for lokale miljøulemper.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råar Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:115 S (2012–2013) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Henning Skumsvoll, Kjell Ingolf Ropstad og Borg-hild Tenden om å gi berørte lokalsamfunn en større andel av verdiskapingen fra vindkraftproduksjon – bifalles ikke.

Oslo, energi- og miljøkomiteen, den 13. juni 2013

Erling Sande
leder

Lars Egeland
ordfører

Vedlegg**Brev fra Olje- og energidepartementet
v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 14. mai 2013****Dokument 8 155 S (2012–2013) Representantforslag 115 S (2013–2013) om å gi berørte lokalsamfunn en større andel av verdiskapingen fra vindkraftproduksjon**

Jeg viser til brev av 2. mai 2013 fra energi- og miljøkomiteen vedrørende representantforslag nr. 115 S (2012–2013) fra stortingsrepresentantene Siri A. Meling, Henning Skumsvoll, Kjell Ingolf Ropstad og Borghild Tenden om å gi berørte lokalsamfunn en større andel av verdiskapingen fra vindkraftproduksjon.

Representantene foreslår at det skal settes ned et utvalg som skal utrede hvordan skatte- og konsesjonsmessige rammebetingelser for vindkraftproduksjon kan utformes slik at berørte lokalsamfunn sikres en andel av grunnrenten fra vindkraftproduksjon og kompensasjon for lokale miljøulemper.

Representantene viser til at det er mange konsesjoner til behandling i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), og at det vil være et stort omfang av forventet utbygging av vindkraft i Norge. Erfaringer viser imidlertid at mange prosjekter med rettskraftige konsesjoner ikke blir bygget, blant annet som følge av for høye kostnader. Det er derfor viktig at den samlede skattebelastningen ikke blir så høy at samfunnsøkonomisk gode prosjekter skrinlegges.

I kommuner som skriver ut eiendomsskatt med et alternativ som omfatter såkalte verk og bruk, vil vindkraftverk være skattepliktige på grunnlag av anleggenes takserte verdi, og grunneiere vil få erstat-

ning i medhold av oreigningslova ved skjønn eller gjennom privatrettslige ordninger.

Mange vindkraftutbyggere inngår frivillige avtaler om kompensasjon eller annen godtgjørelse til kommuner. I tillegg kommer indirekte økonomiske virkninger gjennom arbeidsplasser og økt etterspørsel av tjenester lokalt og regionalt. Regjeringen understreker betydningen av forutsigbare rammevilkår. Rammevilkårene skal være innrettet slik at vertskommunene ser seg tjent med vindkraftutbygging.

De skattemessige problemstillingene som reises i representantforslaget, har vært forelagt finansministeren som uttaler: «I motsetning til vindkraftproduksjon gir vannkraftproduksjon grunnlag for en ekstraordinær høy avkastning (grunnrente). Grunnrente oppstår i vannkraft fordi produksjonen er basert på en begrenset lønnsom naturressurs. Det er ikke tilfelle for vindkraft. Grunnrenteskatten skal sikre fellesskapet en rimelig del av grunnrenten fra vannkraftproduksjon.

Jeg ser heller ikke grunnlag for å la kommunene beholde en andel av selskapsskatten. Selskapsskatten er en ustabil og lite forutsigbar inntekt og er mer konjunkturfølsomt enn det øvrige skattegrunnlaget. I tillegg varierer selskapsskatten betydelig både i størrelse på landsbasis og i fordelingen mellom kommunene fra ett år til det neste. Da selskapsskatten ble avvirket ble kommunene kompensert ved at de fikk en økt andel av skatten fra personlige skattytere. Å gjeninnføre kommunal selskapsskatt ville gi mer ustabile og uforutsigbare rammer for kommunenes inntekter.»

